

Onderwijs



Kwaliteit laat zich moeilijk meten

Ieder jaar als het herfst wordt, zitten de rectoren magnifici net wat zenuwachtiger achter hun bureaus. Het is de tijd van het jaar waarin verschillende organisaties hun internationale ranglijsten voor universiteiten bekendmaken. En ieder jaar weer duikelen er universiteiten genadeloos naar beneden, terwijl anderen succesvol langs de wetenschapsladder omhoog klauteren. Een hoge plaats op de ranglijsten is een prestigieuze aangelegenheid, maar levert ook bikkelharde euro's en vollere collegezalen op. En een hoge plek is natuurlijk ook goed voor de internationale positionering van een universiteit.

Belang en voordelen genoeg voor universiteiten, maar wat heb je er als simpele student aan? Is het zinvol om de tabel

'UvA beste universiteit van Nederland', kopte *Het Parool* laatst. Een paar dagen later publiceerde de Universiteit Utrecht het bericht dat de beste universiteit toch echt 50 kilometer zuidelijker staat. De instellingen baseren zich op verschillende internationale ranglijsten. Verwarrend. Vooral omdat die ranglijsten maar weinig zeggen over onderwijskwaliteit. DOOR GUIDO CASTAGNA

op deze pagina te bestuderen en daar je studiekeuze op te baseren? De Vlaamse onderzoeker Tim Engels van de Universiteit Antwerpen vindt van niet. „Er wordt op een hele ruwe manier gemeten.

Het gaat er bij die lijsten vooral om dat je prestige in een internationaal perspectief kunt plaatsen. Of je een opleiding beter kunt volgen in Amsterdam of Tilburg, dat kun je er echt niet uit opmaken.”

Daarmee zijn de rankings niet meteen compleet nutteloos. Wie al een opleiding heeft afgerond en zich internationaal oriënteert op een master of PhD, kan uit de lijsten opmaken hoe een diploma van een bepaalde universiteit gewaardeerd wordt. Aan de Universiteit Utrecht en de Universiteit van Amsterdam zit je dan redelijk goed. Al zijn het zwaargewichten als Harvard (VS), Cambridge (GB) en Yale (VS) die de ranglijsten stevast aanvoeren. In de iets lagere regionen zijn de posities veel minder vast gebeteld. En daar zit meteen weer een probleem.

De ranglijsten worden gebaseerd op meetbare factoren, zoals het aantal faculteiten, het aantal studenten en het aantal onderzoeken dat in toonaangevende wetenschappelijke tijdschriften verschijnt. Die factoren kunnen in een relatief korte tijd behoorlijk variëren waardoor een instelling zomaar twintig plaatsen kan stijgen, of juist zakken. Veel critici vinden de lijsten te grillig en je kunt je afvragen in hoeverre de factoren die worden gemeten ook werkelijk iets zeggen over de kwaliteit van het onderwijs.

Omdat omvang van de instelling een

zwaarwegende factor is bij de THES-index, zal een kleine, elitaire Franse universiteit het in die ranglijst altijd moeten doen met een veel lagere notering dan een gigant als Harvard. Een vertekend beeld dus. Engels geeft nog een ander voorbeeld: „De Shanghai Index kijkt bijvoorbeeld naar het aantal Nobelprijswinnaars dat aan een instelling is afgestudeerd. Maar een Nobelprijswinnaar is sowieso heel slim. Dat betekent dus niet automatisch dat het onderwijs extreem goed is.”

Natuurlijk beweren de makers van de ranglijsten dat ze juist wel factoren kiezen die iets zeggen over de kwaliteit van een universiteit. Het is verstandig om te kijken wat die criteria precies zijn als je iets met de ranglijsten wil, bijvoorbeeld wanneer je een instelling zoekt om onderzoek te doen. Zo geeft het Spaanse Ranking Web een idee hoe actief universiteiten zijn op internet. Hoe meer online publicaties, hoe hoger de score. Interessant als je zichtbaarheid van je werk belangrijk vindt. De Russische Global University Ranking neemt het budget van instellingen mee om een waardeoordeel te vormen. Een groot onderzoeksbudget levert een hogere score op. Waar veel geld is kun je wellicht ook meer lospeuteren voor je onderzoek.

Wie het in een specifieke richting zoekt, bijvoorbeeld economie, rechten of een MBA, doet er goed aan de ranglijsten voor die specifieke takken van de wetenschap op internet op te zoeken, adviseert Engels. „Maar”, waarschuwt hij nog maar eens, „ga niet klakkeloos naar een instelling die het hoogst in de lijst staat. Want daar krijg je niet noodzakelijkerwijs het beste onderwijs.”

**IK
BEN
DUS IK
DENK**



**DUS IK KOM NAAR DE
VOORLICHTINGSDAGEN OP
20 & 21 NOVEMBER**

Kijk op: bachelor.utwente.nl

UNIVERSITEIT TWENTE.

Ranglijsten door verschillende internationale organisaties o.a. in Spanje, China en Rusland.

	RWWU (Spanje)	ARWU (China)	GUR (Rusland)	QS WUR (Intern.)
Universiteit van Amsterdam	111	101-151	129	49
Universiteit Utrecht	79	52	127	70
Rijksuniversiteit Groningen	94	101-151	59	138
Universiteit Twente	139	303-401	250	200
Technische Universiteit Eindhoven	216	402-501	122	120
Universiteit Leiden	259	72	324	60
Vrije Universiteit	237	101-151	154	165
Technische Universiteit Delft	216	152-200	146	83
Erasmus Universiteit	420	152-200	213	108
Radboud Universiteit	286	152-200	158	220
Wageningen Universiteit	426	101-151	114	155
Universiteit Maastricht	570	303-401	100	116
Universiteit Tilburg	493	-	312	501-600